

DE FRIESE LUTHERAAN

*Zelfs al zou ik weten dat morgen de wereld in stukken
uiteenvalt, ik zou toch mijn appelboom planten.
Maarten Luther*

**Contactblad voor de lutheranen in Friesland, uitgegeven
door de Evangelisch-Lutherse gemeente Leeuwarden-
Harlingen nr. 93,3 oktober, november, december 2026
januari 2027**

HERVORMINGSDAG

31 OKTOBER

Hervormingsdag is een feestdag in de reformatie. Het is 509 jaar geleden dat Luther de 95 stellingen publiceerde. Maar het is dit jaar ook 501 jaar geleden dat hij met Catherina van Bora in het Huwelijk trad.

KEES
POST
HUMU
S VERTELT

Binnen een feestelijk liturgisch kader zal Kees Posthumus op geheel eigen moderne en luchtige wijze, door het vertellen van verhalen en het zingen van liederen, aandacht besteden aan deze zaken.

31 oktober 19:30 (zaal open om 19:00)

Koffie/thee met appeltaart.

Evangelisch Lutherse kerk Leeuwarden

Nieuwe oosterstraat 28-30 8911 KN.

Toegang vrij. na afloop collecte

BARMHART Dat stand houdt onder u de liefde.

*Geen kruimel die ik deel
of Gij laat U verteren*

*Geen beker die ik ledig
of Gij vol op de bodem.*

*Geen naakte die ik kleed
of Gij raakt aan mijn huid.*

*Geen vreemdeling ontvangen
of Gij zijt onderdak.*

Dat stand houdt onder u de liefde.

*Geen ziekte in mijn zorg
of Gij laat U verbinden.*

*Geen gevangene bezoek ik
of Gij komt bij mij binnen.*

*Geen dode wordt begraven
of Gij doorademt mij.*

*Geen boom, geen mus behoed
of Gij woont op de aarde.*

Dat stand houdt onder u de liefde.

Kees van der Zwaard zegt het op andere wijze. BARMHART: doe barmhartigheid. We herkennen Matteüs 25. Ik hoop dat er kerken blijven die deze rijke bron ten leven door kunnen blijven geven. Een kerk die meebeweegt met de mensen, die de Bijbel de wees, de weduwe en de vreemdeling noemt. En tevens een kerk, die in opstand komt tegen grote en kleine autocratische machtsmisbruikers, die zich gedragen als en behandeld worden of ze God zelf zijn. Is het kwaad steeds eenzelfde onder de zon?

Wie zijn nu als de Bijbels Gabbers van God? De Paus spreekt duidelijke taal. En de Protestanten? De onvrede is te groot. De vrede bedreigd.

BARMHART: Dat stand houdt de liefde.

IN DIT NUMMER

kerkdiensten	5
in memoriam	6
van de diaconie.....	9
uit de kerkenraad.....	10
van de kerkrentmeester	11
wees wel gefeliciteerd	16
komende activiteiten.....	17
vrij denken.....	19
remonstranten wat bezielt ze.....	20
terugblik	21
colofon	27

De Friese Lutheraan liever digitaal ontvangen?

Om digitale verzending mogelijk te maken hebben wij uw e-mailadres nodig. U schrijft een e-mail naar de ledenadministrateur: kerkrentmeester.westerbeek@gmail.com

In de e-mail dient te staan: uw naam, adres en woonplaats.

Ook dient u te vermelden of u De Friese Lutheraan alleen digitaal of zowel op papier als digitaal wenst te ontvangen.

Uw digitale privacy blijft geheel gewaarborgd omdat uw e-mailadres wordt opgenomen in het kerkelijk registratiesysteem dat voldoet aan alle wettelijke eisen.

Kopij voor 'De Friese Lutheraan' te adresseren aan: Redactie 'De Friese Lutheraan' , Nieuwe Oosterstraat 28, 8911 KN Leeuwarden
Of: email: luthers@xs4all.nl

U kunt kopij voor nummer 94,1 insturen tot 9 januari 2027
wat daarna binnenkomt gaat naar nummer 94,2 2027

Wilt u een artikel uit dit nummer overnemen, geheel of gedeeltelijk?
Wees dan zo vriendelijk vooraf contact op te nemen met de kerkenraad.

kerkdiensten

Alle diensten beginnen om 10.00 uur tenzij anders aangegeven

EC = Extra Collecte

4 oktober 2026 18 ^E zo na Trinitatis	ds. A.E. Reichman-Scheffer GROEN	Bevestiging ambtsdragers EC Sterke vrouwen in de kerk Indonesië
18 oktober 2026 20 ^E zo na Trinitatis	ds. P.A. Crom GROEN	EC werelddiaconaat Ukraine
Zaterdag 31 oktober 2026 Hervormingsdag Kees Posthumus 19.30 uur (kerk open 19.00 uur) collecte onkosten		
1 november 2026 22 ^E zo na Trinitatis	ds. A.E. Reichman-Scheffer GROEN	EC aanloophuis
15 november 2026 2 ^e zo Voleinding	H. M. P. van Twist-Posthuma GROEN	EC Westelijke Jordaanoever
22 november 2026 Eeuwigheidszondag	ds. J. van Twist en ds. J van Belle WIT	EC warchild
6 december 2026 2 ^e Advent	ds. A.E. Reichman-Scheffer PAARS	Heilig Avondmaal EC Nepal hulp na ramp
20 december 2026 4 ^e Advent	ds. J. van Twist PAARS	EC Diaconaal Platform L'warden
24 december 2026 Aanvang 19.30 uur	ds. A.E. Reichman-Scheffer WIT	Kerstnacht EC Stjoer Fryslân
25 december 2026 1 ^e Kerstdag	ds. J. van Twist en ds. J. van Belle WIT	EC kinderen in de knel
3 januari 2027 Epifanie	ds. A.E. Reichman-Scheffer WIT	Heilig Avondmaal EC Nederland tegen armoede
17 januari 2027 2 ^E zo van Epifanie	ds. R. Veenboer GROEN	EC Nederland tegen armoede
7 februari 2027 Quinquagesima	ds. J van Twist Groen	Heilig Avondmaal EC Stichting de Rustplek Fryslân
21 februari 2027 Reminiscere	ds. S. Freytag Paars	EC Voedselbank Leeuwarden

Kijk voor eventuele last minute wijzigingen, voordat u op pad gaat, op onze website www.luthersekerkleeuwarden.nl

In memoriam Johanna Wilhelmina van den Bold

door da. Toos Reichman

Wim en Ria Maurer en ik namen op 26 juni afscheid in Sneek van Jopie van den Bold. Ze overleed op 18 juni in Workum op 95 jarige leeftijd. Het was een klein en intiem afscheid. Haar zoon en haar kleindochter spraken en er werd een liefdevolle brief over haar voorgelezen.

De door haarzelf geschreven tekst op de rouwkaart zegt veel over wie en hoe ze was.

"Dag vogels, vissen, dieren en lieve mensen, die aandacht voor me hadden en alle bloemen en planten, ik moet gaan, dit was het"

Wie haar bezocht herkent de tekst al lopend naar de voordeur. Een tuin vol bloemen, water voor de vogels. Achter het huis een grote gemeentevijver. Als ze geen angst hadden voor de hond of de poes was er een overvloed aan eten. Ze was verbonden met de natuur om haar heen.

Jopie was geboren in Utrecht in het begin van de crisisjaren uitmondend in de oorlog. Het heeft haar jonge leven enorm beïnvloed. Het vertrouwen in mensen kreeg bij haar een enorme knauw. Gelukkig leerde ze na de oorlog haar toekomstige man kennen.

Een Amsterdamse bakker, die het hart op de goede plaats had en van zijn hart geen moordkuil maakte. Ze durfde weer op hem en wat hij zei te vertrouwen. Hij gaf haar het vertrouwen terug dat ze mooi, goed en belangrijk was en voor zichzelf op mocht komen. Ze trouwden en werkten samen in de bakkerszaak. Zij zwaaide de scepter in de winkel en hij in de bakkerij. Werken naast het gezin was geen kleinigheid. Daarom genoten ze als gezin met 2 zonen en een dochter des te meer van de vakanties in binnen en buitenland.

Toen de concurrentie van grootgrutters te groot werd en de zaak van de hand moest, leefden ze vooral in een stacaravan op een camping. Maar toen dat niet meer mocht verhuisden ze naar het huis met tuin in Workum. Daar voelden ze zich al vlug thuis doordat ze vlug contact maakten met de omgeving.

Ze waren geen fanatieke kerkgangers maar ze kregen mede door de kring Sneek contact met andere lutheranen in Workum en omgeving. Bij het brengen van de bloemengroet 2 x per jaar, bleef je bij hen niet voor de deur staan. Altijd welkom altijd een gezellig gesprek, je voelde je er vlug thuis. Helaas bestaat die traditie door onvoldoende menskracht niet meer, maar Wim Ria en ik beseften daar weer hoe groot de waardering was.

Het overlijden van hun oudste zoon was een groot verdriet in hun leven evenals het moeizame contact met hun dochter. Haar man overleed 2 jaar na haar zoon. Ik weet nog hoe in gesprekken samen met Jopie het godsbeeld dan kan gaan wankelen. Kan God dat niet voorkomen? Kinderen horen hun ouders begraven en niet anders om.

In de 17 jaar alleen woonden lieve mensen om haar heen. Ook met de lutherse Neleke Nieuwenhuis hield ze contact tot Neleke dichter bij naar kinderen moest gaan wonen vanwege haar toenemende dementie. Er bleef tot en met het einde een hecht contact met haar kleindochter uit Haren naast de familie in Amsterdam. Haar jongste zoon en haar kleindochter herdachten haar liefdevol en respectvol evenals de voorgelezen woorden van een vriendin c.q. verzorgsters uit Workum.

Op hun kenmerkende Amsterdams eindig ik met de woorden:

Dit was het.

Jouw goede was veel. Je bent een mens naar Gods hart.

In memoriam Mevrouw Yke Kuipers-Leloux

door da. Toos Reichman

Op 22 juni overleed Mevrouw Yke Kuipers-Leloux op 93 jarige leeftijd in haar verworven Drachten. Tietie Westra, Anna Prozee, Durk Fennema en ik brachten haar de laatste eer. Een indrukwekkend afscheid met ontroerende verhalen van haar hulpvaardige en zeer betrokken hulp, haar kleindochters en haar oudste zoon. Je hoort dan weer hoe belangrijk een oma(grootouders) voor de kleinkinderen zijn en de kleinkinderen voor oma. Ze bleef op de hoogte met hun doen en laten. Ontroerend toonde een kleindochter een paar van de vele kaartjes met krachtige mooi geschreven teksten erop. Een gulle oma die zich niet liet trakteren maar hen verwende. Haar zoon vertelde haar levensgeschiedenis. Ze had jong geen ouderlijk huis meer en leerde overleven bij anderen, waar ze zich altijd aanpaste. Het was geen zorgeloze tijd. Na de crisis jaren de oorlogstijd met veel spanning en gevaren. Er werd op haar geschoten, heel angstig maar niet raak. Onopvallend moeten zijn. Daardoor benoemde ze haar buikpijn niet en werd net op tijd de ontstoken blindedarm verwijderd.

Ze kreeg niet de kansen om zich te ontwikkelen. Dat heeft ze op hoge leeftijd ingehaald. Ze verdiepte zich in de kunst van Van Gogh en was leergierig naar alles wat met aardrijkskunde en geschiedenis te maken had. Toen haar zoon uitgezonden werd naar Iran raadde ze hem wel aan een warme sjaal mee te nemen voor de koude nachten in de woestijn.

In de jaren 70 80 verhuisden ze van het westen naar Drachten. Zodoende leerden de lutheranen hen kennen. Samen met haar man zetten ze zich enorm in voor onze

gemeente. Haar man was scriba en zij kerkrentmeester. De grote restauratie van de kerk vond plaats onder haar financiële leiding plaats.

Maar zoals het ook in kerkelijke kringen ging, kwam er ruzie even voordat ik kwam en verlieten ze onze gemeente.

Mevrouw Kuipers bleef wel lid van Martha Maria, maar schaarde zich achter haar man en bezocht hun geliefde erediensten niet meer. Nadat de busreis naar Leeuwarden niet meer ging bleef ze tijdens een telefoongesprek vragen hoe het met de "meisjes" ging.

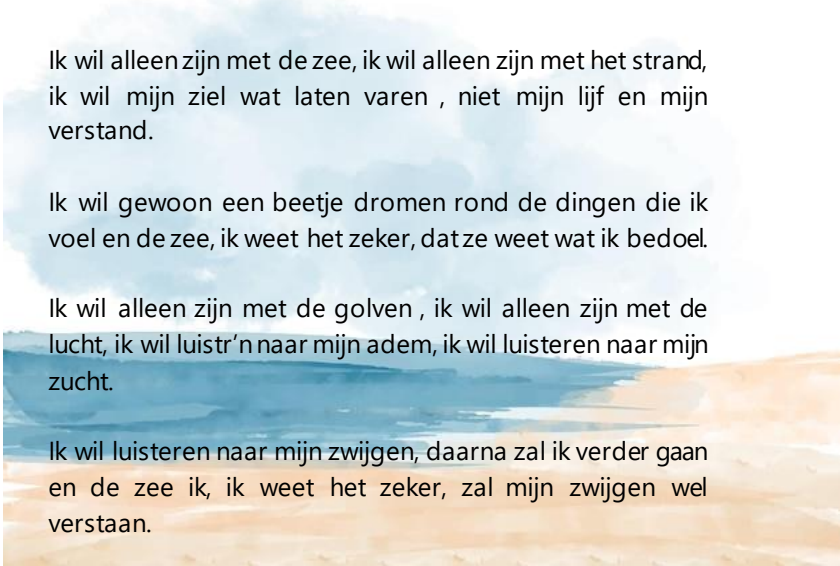
Beiden hebben het op prijs gesteld dat er toch nog aandacht vanuit de gemeenteleden kwam. Zo ben ik hen gaan bezoeken en voelde hun pijn, maar terugkeer was geen optie.

Haar familieleden ontvingen niet alleen kaarten, ook stuurde ze een aantal van ons trouw met oud en nieuw en op verjaardagen een kaart.

Met haar is weer een karakteristieke vrouw uit ons leven vertrokken. Iemand met een mooi taalgebruik waarbij ik altijd Dominee was en zij Mevrouw. Geen getutoeyer. Op de kaart stond een mooi gedicht van Toon Hermans over de zee, die ze als Noord-Hollandse in Drachten zo miste.

Hopend dat het ook voor de mensen, die haar nu moeten missen, troost kan bieden eindig ik met dit kracht gevende gedicht.

De zee

Ik wil alleen zijn met de zee, ik wil alleen zijn met het strand,
ik wil mijn ziel wat laten varen , niet mijn lijf en mijn
verstand.

Ik wil gewoon een beetje dromen rond de dingen die ik
voel en de zee, ik weet het zeker, dat ze weet wat ik bedoel.

Ik wil alleen zijn met de golven , ik wil alleen zijn met de
lucht, ik wil luistr'n naar mijn adem, ik wil luisteren naar mijn
zucht.

Ik wil luisteren naar mijn zwijgen, daarna zal ik verder gaan
en de zee ik, ik weet het zeker, zal mijn zwijgen wel
verstaan.

Toon Hermans

van de diaconie

door Anne Bakker

Dit is de laatste keer dat ik op deze wijze aandacht besteed aan een extra collecte. We zijn nog maar in september maar toch wil ik graag nog eenmaal aandacht voor de extra collecte in december.

Voor wie is de extra collecte?

Elk jaar besteden we aandacht aan Stichting Straatpastoraat Leeuwarden, u kunt de Stichting vinden in Liwwarden in de Bagijnestraat.

Wat doet deze Stichting?

Ze biedt geestelijke zorg en emotionele steun aan dak- en thuislozen, eenzamen en mensen die buiten de reguliere zorgkaders vallen (zoals zorgmijders) in Leeuwarden. Het belangrijkste doel is om een veilige plek te bieden en ervoor te zorgen dat deze mensen zich gezien, gehoord en waardevol voelen.

De pastor(waaronder straatpastor Bart Visser) zoekt mensen actief op in de stad (bijvoorbeeld op bekende verzamelplekken) en bezoekt instellingen zoals de maatschappelijke opvang of dagopvang van de GGZ om laagdrempelig contact te leggen en vertrouwen op te bouwen. Men biedt een luisterend oor via individuele gesprekken, waarbij zingeving, spiritualiteit en persoonlijke levensomstandigheden centraal staan.

Wanneer het koud, guur en nat weer is dan is extra aandacht altijd wenselijk. Mensen aan de rand van de samenleving hebben dan extra aandacht nodig. Het Straatpastoraat kent deze mensen, het benaderen van deze mensen gaat dan wat gemakkelijker. Daarom deze extra collecte in de decembermaand. U kunt uw bijdrage overmaken aan de Diaconie van de Lutherse Kerk. Zij zorgt er volgens voor dat het bedrag bij het Straatpastoraat terecht komt. U kunt uw bijdrage storten op NL46INGB0001235263 met als omschrijving straatpastoraat. U kunt ook uw bijdrage doen in de maand december de ouderling van dienst zal zorgen dat het geld op de juist plek terecht komt.

Dit was mijn laatste bijdrage aan de Lutheraan. Ik ben inmiddels gestopt als kerkenraadslid van de EV. Lutherse Kerk Leeuwarden Harlingen.

Zes jaar heb ik dit werk mogen doen, met veel mensen mogen werken, veel mensen leren kennen. Een kleine kerk besturen was en is een hele uitdaging. Door de vergrijzing is er geen nieuwe aanwas van leden, en al helemaal geen nieuwe kerkenraadsleden. Dat is heel erg jammer. Het mooie werk knelt aan alle kanten. Voor de over gebleven kerkenraadsleden extra werkdruk. Maar er zijn soms omstandigheden dat je voor jezelf kiest.

Ik blijf het Lutheranisme een warm hart toedragen. Het gedachtegoed van Luther kwam ik tegen in Nederland, Denemarken en Noorwegen, het inspireert me omdat te blijven volgen. Ik wens u vanaf deze plek veel goeds toe, en blijf naar elkaar om kijken, heb plezier en geniet van het leven.

Met een vriendelijke groet,
Anne Bakker (ook namens mijn echtgenote),

uit de kerkenraad

door Toos Reichman

Hervormingsdag 2026

We hebben evenals vorig jaar weer een bijzondere dominee op Hervormingsdag. Kees Posthumus, die op ludieke wijze bij het leven van Maarten Luther en Käthe van Bora stilstaat. Kees Posthumus is verhalenverteller. Hij is officieel gestopt als cabaretier. Hij trad op met een muzikale partner. Gelukkig blijft hij binnen een kerkelijke context nog zijn verhalen vertellen. Dus wij zijn blij, dat hij naar Leeuwarden komt. We gaan, vertelt hij, vast en zeker appeltjes proeven (naast onze traditionele appeltaart). En wie weet plakken we met tape hedendaagse stellingen op onze kerkdeur. We kunnen daar natuurlijk een screen-shot van maken en nog vlugger de wereld insturen dan via de toen hyper moderne boekdrukkunst in Luthers tijd. Ja met 1 druk op de knop land gaat een goede stelling de hele wereld rond. Wat zou uw stelling anno 2026 zijn. We passen Luthers uitgebreide wijze van 95 uitgewerkte punten om onrecht aan de kaak te stellen niet meer toe. Helaas worden we nu nog steeds met onrecht geconfronteerd. Aan onderwerpen helaas geen gebrek. Kerk en maatschappij zijn niet meer zo met elkaar verbonden dan in Luthers tijd. Macht door geld is nog steeds bepalend. Soms veranderen de vormen maar het onrecht blijft. Ja er valt veel te plakken. Dan de positie van Käthe. We hebben net een mooie foto zomerexpositie gehad, waar zij centraal stond. In haar tijd werd gezocht of zij als ex non ook geassocieerd zou kunnen worden met de heksenleer van die tijd. Gelukkig is de positie van vrouwen door het feminisme verbeterd. De

gelijkwaardigheid van man en vrouw is een lang proces geweest in kerk en maatschappij. Maar er zijn nog steeds ongelijkwaardige situaties ten koste van vrouwen. We moeten alert blijven want femicide is nog steeds niet van de baan. Kom met vrienden, burens en familie kijken op 31 oktober wat Kees Posthumus ervan brouwt. Zie elders de poster van Hervormingsdag.

U hebt allemaal vernomen dat Anne Bakker zijn ambt als diaken neer heeft gelegd. We hebben begrip voor zijn beslissing, maar zullen hem missen. We danken hem en Anita voor het vele werk dat ze een lange periode voor de Lutherse kerk hebben gedaan. We zullen zijn mooie beelden missen die hij voor een dienst aanhaalde bij vele gelegenheden. Hij putte als zoon van Lutherse ouders uit een lange historische bron. We weten op dit moment nog niet wanneer we officieel afscheid van Anne. Wel kunnen we vertellen dat Afke Burghgraaf en Annaline Procee zijn plaats zullen innemen. Ze gaan samen het werk van Anne en Anita voortzetten. De procedure is in werking gezet en als alles goed verloopt zullen ze op 4 okt. bevestigd worden. We zijn heel dankbaar dat ze met hun drukke werkzame leven de vacature willen vervullen.

Binnen de kerk zijn ook ZZP'ers werkzaam. Tjeerd van der Meer is zo'n persoon. Ik ontmoette hem bij het pastores overleg in Leeuwarden. Hij stelt zich aan ons voor ergens in de Lutheraan. Hij is verbonden met Sichtpunt en doet veel in vacante gemeenten en gewoon als mensen behoefte hebben aan een levensbeschouwelijk gesprek. Bij zijn opleiding werd hij breed opgeleid rond tradities. Hij is van alle markten thuis.

Tietie Westra lijkt goed te herstellen; ze blijft actief op de Lutherapp!

van de ouderling - kerkrentmeester

door Willem Jan Westerbeek

Ledenadministratie

Overleden	Mevr. J.W. van den Bold-Fransen, Marienacker 1 001, 8711CB
18-06-2026	WORKUM
22-06-2026	Mevr. Y. Kuipers-Leloux, Oude weg 57A, 9201EK Drachten
10-08-2026	Mevr. S.A. Kierstedt, Rijksweg 65, 9011VB JIRNSUM

Verhuisd Ingekomen

Mevr. W. Wildschut en Dhr. M.J. Haga zijn een verbintenis met elkaar aangegaan hun adres is Lyklamawei 16 A, 8566JL NIJEMIRDUM

Mevr. S. van der Singel is verhuisd van Wiardaplantage 88, 8939AB LEEUWARDEN naar Willemskade 22 j, 8911BB LEEUWARDEN

Agenda Gemeentebijeenkomst 18 oktober 2026

- a) Opening.
- b) Samenstelling kerkenraad.
- c) Jaarrekening diaconie en begroting 2027.
Afrekening Buitendag. (Cijfers tijdens de bijeenkomst.)
- d) Begrotingen 2027 kerk.
- e) Vullen Plaatselijke commissie (Gesprekken met SESAM Academy)
- f) Vullen commissie huisgemeente. (Gesprekken met ELGG)
- g) Overdracht gebouwen.
(voortgang onderzoek SAFT of Lutherse stichting)
- h) Sluiting

Op alle agendapunten is volop beweging vandaar in dit kerkblad niet zoveel toelichting, het is vandaag 13 september, want voordat we 18 oktober zijn kan er alweer van alles zijn gewijzigd. Op 18 oktober tijdens de gemeentebijeenkomst na de dienst zullen we u op het gebied van alle agendapunten uitgebreid een toelichting geven.

Om u goed voor te bereiden op deze vergadering raden we u aan ook de vorige editie van het kerkblad er nog eens bij te pakken.

(NR 93.2 juni, juli, augustus, september 2026)

Hier zijn de punten e,f,g speciaal benoemd met een vraag aan u allen over het vullen van de Plaatselijke commissie en het vullen commissie huisgemeente.

Na het vertrek van Anne Bakker als diaken heeft de kerkenraad de werkzaamheden opgepakt totdat de nieuwe kerkenraadsleden zijn gevonden en benoemd. Anne Bakker heeft de begroting voor 2026 en de jaarrekening van 2025 ingediend. Op beide punten is een bericht van het CCBB teruggekomen. Op de jaarrekening waren geen opmerkingen. Op de begroting was een administratieve opmerking die nog verwerkt moest worden. Samengevat ziet de jaarrekening van 2025 er als volgt uit:

Diaconie

Jaarrekening 2025 Diaconie			
Omschrijving	Inkomsten	Omschrijving	UITGAVEN
Giften	€ 1.405,00	Boodschappen	€ 355,97
Giften bloemen	€ 390,00	Bankkosten	€ 271,35
Col. Diaconie	€ 1.156,76	Bloemen	€ 426,00
W. Diaconaat	€ 261,00	Drukwerk	€ 150,00
Staat Pastoraat	€ 76,17	Benzine	€ 40,00
Tekort	€ 109,77	Paaskaars	€ 115,29
		PKN Diaconaal Quotum	€ 126,39
		31-10-2026 Cabaret	€ 1.416,00
		Postzegels	€ 332,70
		Kerk in Actie (Wereld Diaconaat).	€ 165,00
	<u>€ 3.398,70</u>		<u>€ 3.398,70</u>

Voor 2027 begroot de diaconie ongeveer evenveel inkomsten als in 2025 in de jaarrekening is gerealiseerd. Aan de uitgavenkant is in grote lijnen geschetst welke posten de kerkenraad verwacht in de aanloop naar het afronden van de gemeente. Maar het blijft natuurlijk een begroting, waarbij het nieuwe college van diakenen andere inzichten kan hebben. Indien dit het geval is zal dit in bij de mededelingen in een kerkdienst worden gemeld

Begroting 2027

In de begroting is rekening gehouden met de afronding van de zelfstandige gemeente per 1 jan 2028.

Giften via bank	€ 1.500,00	Bijdragen advies Classis Friesland en eigen doelen.	€ 1.500,00
Diaconie Collectes	€ 1.000,00	Doorzenden volgens collecte rooster	€ 1.000,00
Wereld Diaconaat	€ 300,00	Doorzenden volgens collecte rooster	€ 300,00
		Qoutum PKN en Classis Fr.	
		Boodschappen	€ 500,00
		bankkosten	€ 300,00
		Drukkosten	€ 500,00
		Benzine	€ 100,00
		Paaskaars	€ 125,00
Giften bloemen	€ 400,00	Bloemen	€ 400,00
		31 oktober viering	€ 2.500,00
		Bijeenkomsten rond beëindiging zelfstandige gemeente en diaconale groet aan alle gemeenteleden.	€ 3.000,00
		Overdracht resterende saldo ELG H-L aan plaatselijke projecten of ELGG.	€ 9.000,00
	<u>€ 3.200,00</u>		<u>€ 19.225,00</u>

Verkort Overzicht	Begroting 2027		Kerk	
	Begroting	Begroting	Rekening	Rekening
	2027	2026	2025	2024
Opbrengsten en Baten				
Opbrengsten onroerende zaken	€ 7.000,00	€ 7.000,00	€ 4.744,00	€ 3.525,00
Opbrengsten uit rente, dividenden en beleggingen		€ 500,00	€ 594,00	€ 653,00
Opbrengsten levend geld	€ 23.600,00	€ 26.800,00	€ 24.725,00	€ 22.170,00
Door te zenden collecten en giften	-	€ 1.000,00	-	€ 317,00
Opbrengsten uit subsidies en bijdragen	€ 1.000,00	€ 15.361,00	€ 5.372,00	€ 18.852,00
Totaal baten A	€ 31.600,00	€ 50.661,00	€ 35.435,00	€ 45.517,00
Uitgaven en Kosten				
Kosten kerkelijke gebouwen	€ 5.000,00	€ 64.571,00	€ 17.629,00	€ 72.197,00
Afschrijvingen onroerende zaken, installaties/invent.		-	€ 816,00	€ 816,00
Pastoraat resp. diaconaal pastoraat	€ 6.000,00	€ 6.000,00	€ 4.111,00	€ 6.994,00
Kosten kerkdiensten en kerkelijke activiteiten	€ 450,00	€ 450,00	€ 300,00	€ 324,00
Verplichtingen/bijdragen aan andere organen	€ 2.005,00	€ 2.005,00	€ 2.252,00	€ 2.266,00
Salarissen en vergoedingen inclusief adviseur	€ 3.000,00	€ 1.500,00	€ 1.580,00	€ 3.075,00
Kosten beheer, administratie en archief, inclusief kosten beeindigen gemeente	€ 13.650,00	€ 4.650,00	€ 5.348,00	€ 5.409,00
Rentelasten/bankkosten	€ 465,00	€ 465,00	€ 593,00	€ 582,00
Afdrachten door te zenden collecten en giften	€ 1.000,00	€ 1.000,00	€ 1.384,00	€ 2.957,00
			-	-
Totaal lasten A	€ 31.570,00	€ 80.641,00	€ 34.013,00	€ 94.620,00
Operationeel resultaat (A)	€ 30,00	€ -29.980,00	€ 1.422,00	€ -49.103,00

Tijdens de gemeentebijeenkomst krijgt u een toelichting op de cijfers. Wilt u vooraf een toelichting dan kunt u zich wenden tot de ouderling-kerkrent-meester naar kerkrentmeester.westerbeek@gmail.com of gewoon even bellen 06-53389443

VERJAARDAGEN 70+

Wij wensen van harte geluk

Datum	Naam adres
2-10-2026	Dhr. J.J. de With, Haadstrjitte 48, 9269TA FEANWALDEN
10-10-2026	Mevr. J.E. Strijker-Mollema, Friesburg 41, 8926KL LEEUWARDEN
15-10-2026	Mevr. J.E. Huisman, Landbuurt 18, 8916AM LEEUWARDEN
29-10-2026	Dhr. H.R. Bunge, Jan Lievensstraat 108, 8932BG LEEUWARDEN
17-11-2026	Mevr. N.A. Smeding-de Jonge, Legedyk 113, 8935DM LEEUWARDEN
1-12-2026	Mevr. J.E. Westra-Lambrechts, Spoorstraat 142, 8933CG LEEUWARDEN
8-12-2026	Dhr. N.P. Pellenbarg, Zoutsloot 45, 8861SV HARLINGEN
12-12-2026	Mevr. J.C. Kiene-van Dijk, 1e Rembrandtdwarsstraat 10, 8921EC LEEUWARDEN
14-12-2026	Dhr. G.K. Hulskers, Lollius Ademalaan 40, 8453WN ORANJEWOUDE
16-12-2026	Mevr. H.D.C. Simon-de Bruijn, Pinksterbloem 60, 8607DZ SNEEK
16-12-2026	Mevr. H.M.P. van Twist-Posthuma, Franekereind 5, 8861AA HARLINGEN
4-1-2027	Mevr. C.J. van Ingen-van den Berg, Kemphaan 7, 8532AR LEMMER
8-1-2027	Mevr. F. Ley-Postma, de Kei 210, 8918BH LEEUWARDEN
8-1-2027	Mevr. A.B. Tigchelaar-Visser, Felixwei 53, 9051KG STIENS
16-1-2027	Mevr. M.E. Leene, Singel 11, 8421PC OLDEBERKOOPE
30-1-2027	Mevr. L.C.H. Mante, Buren 25, 8764PP DEDGUM
3-2-2027	Dhr. J. Lamaker, De Spiker 39, 8861VB HARLINGEN
5-2-2027	Mevr. C.F. Jonkman-Gramsma, Zuidoostersingel 37 3, 8861GD HARLINGEN
11-2-2027	Mevr. E.M. Bijl-Tiest, Wylgekamp 3, 9255JM TYTSJERK
11-2-2027	Dhr. J. Floor, Kerkplein 9, 8748BP WITMARSUM
13-2-2027	Dhr. B. Slofstra, Buorren 37, 9031XS BOKSUM
23-2-2027	Mevr. L.L. Vlietstra-Krol, Hottingastate 1, 8926PV LEEUWARDEN
23-2-2027	Dhr. H.J. Smit, Van Leeuwenhoekstraat 24, 8921 VB LEEUWARDEN

Huwelijksjubilea

Periode oktober 2026 t/m januari 2027

Wij wensen u en uw partner van harte geluk:

Datum	jaar	
		Dhr en Mevr R.H. Berveling-T.G. van Marle. Croleskwartier 21, 8651 HB
21-10-2026	50	IJLST
16-12-2026	45	Dhr. A.H. Bakker, Elgersmastate 25, 925BV LEEUWARDEN
16-12-2026	60	Dhr. A. Kauffmann, Lotusstrjitte 50, 9051 NB STIENS
		Mevr. G.C. Kikkert-van der Burg, Dr. Jacob Botkeweg 176, 8935AD
24-1-2027	65	LEEUWARDEN

Nota Bene: onze ledenadministratie bevat alleen gegevens over de partner waarmee een lid getrouwd is als deze zelf ook lid is. Als dat niet zo is, dan weten wij niet wie de andere gelukkige jubilaris is.

KOMENDE ACTIVITEITEN

LEREN VAN LUTHER 2026-2027 Leeuwarden

Voor wie zich in geloofsvragen wil verdiepen, met elkaar daarover wil spreken

en van theologen wil leren is er de cursus Leren van Luther, dit jaar met als thema **Hoe en waartoe verander je de kerk? De kracht van Luthers weg naar hervorming.**

Luther heeft nooit een nieuwe kerk willen stichten. Hij wilde de kerk van zijn tijd en de vigerende theologie grondig hervormen, om zo relevant te blijven in situaties van grote culturele veranderingen. In die zin kunnen we van Luthers reformatie leren als we naar onze eigen tijd en onze eigen kerken kijken. Want wat maakte Luthers hervorming succesvol?

Hoe zorgde hij ervoor dat de gelovigen konden meegaan met de nieuwe ideeën en de veranderende praktijken? Luther leert ons hoe frisse nieuwe ideeën mensen en kerkstructuren kunnen veranderen, maar ook hoe belangrijk het is om altijd voor ogen te houden waar het in de kerk om moet gaan. Want verandering is nooit een doel op zich is. De vraag is altijd: waartoe zouden willen we veranderen? Voor Luther was dat duidelijk: naar Christus toe! Maar wat betekent dat eigenlijk?

Cursusdata Leeuwarden 2026 Woensdagavond + onderwerp

7 oktober 19.30 u 1: *De crisis in de kerk: in Luthers tijd en in onze tijd*

21 oktober 19.30u 2: *Luthers doel: Christus weer centraal stellen*

4 november 19.30 u 3: *Luthers weg: radicale ideeën en bedachtzame praktijk*

18 november 19.30 4: *De identiteit van kerk en van gelovigen: ontvankelijk leven*

Voor wie de cursus in Leeuwarden wil volgen: graag aanmelden via luthers@xs4all.nl

Deelname kost slechts € 25,- per persoon

Deelnemers hebben de beschikking over een zorgvuldig samengestelde reader (pdf of kopie)

met een selectie van paragrafen uit Luthers werk en aanvullende hedendaagse teksten.

Uitgebreide info: www.luthersekerkleeuwarden.nl

Vijf Muzikale Zondagmiddagen 2026

Wij beginnen en eindigen de bijeenkomsten met samenzang. Naast de concertbijdrage van vier bekende organisten zullen zij uitleg geven over het door hun gespeelde werk.

Programma:

26 april Theo Jellema

21 juni Jochem Schuurman

30 augustus Tymen-Jan Brönda

18 oktober Peter van der Zwaag

15 november Theo Jellema

Plaats: Lutherse kerk

Nieuwe Oosterstraat 30 Leeuwarden

Aanvang: 16.00 uur (Zaal open 15:30)

We vragen geen entreegeld maar een bijdrage voor het onderhoud van de kerk en de onkosten is heel welkom!

Van 28 oktober 2026 t/m 28 maart 2027

Meningen lijken in Nederland steeds harder en extremer te worden en de verdeeldheid tussen groepen lijkt steeds groter. Ook jongeren ervaren de polarisatie en zijn op zoek naar verbinding. Hoe kan je stelling innemen zonder je idealen te verliezen? Dit staat centraal in de tentoonstelling 'Vrij Denken. Hoe de ideeën van Luther en Erasmus de wereld verander(d)en'. Ontdek hoe 500 jaar geleden een publieke discussie werd gevoerd over grote thema's. Hoe blijf je in dialoog met elkaar, ook als je regelrecht tegenover elkaar staat?

Vrij Denken: een tentoonstelling in het Luther Museum

Wat betekent vrij denken wanneer overtuigingen botsen? En hoe blijf je in gesprek met mensen die fundamenteel anders denken? In de tentoonstelling ontdekken bezoekers het historische debat van Luther en Erasmus. Hoe communiceerden deze twee geleerden in hun tijd en wat was de invloed van deze geschriften? Aan de hand van bijzondere objecten ontdekt de bezoeker de standpunten van Luther en Erasmus. Hoogtepunt van de tentoonstelling is een zeldzaam gedrukt werk van Erasmus waarin Luther eigenhandig aantekeningen maakte. Daarnaast zijn originele drukken van Erasmus uit de collectie van Bibliotheek Rotterdam te zien, evenals historische portretten van beide denkers.

Wat waren die standpunten van Luther en Erasmus? Waar ging hun debat over?

Opmerkelijk genoeg vertoonden ze veel overeenkomsten in hun kritiek op de misstanden binnen de katholieke kerk. De analyse van de maatschappij was misschien hetzelfde, maar ze verschilden fundamenteel in hun wereldbeeld en in hun visie op hervorming. Erasmus streefde naar hervorming van de kerk van binnenuit, met behoud van eenheid. Luther koos voor directe confrontatie en fundamentele breuk: gedreven door religieuze overtuiging en maatschappelijke hervormingsdrang startte hij de Reformatie ("Hier sta ik, ik kan niet anders") en daarmee het protestantisme (protest!), dat de wereld voorgoed veranderde.

Het verschil in denk- en werkwijze is het beste terug te lezen in hun beroemde polemische uitwisseling over de vrije wil: Erasmus' *De libero arbitrio* (1524) versus Luthers *De servo arbitrio* (1525). Erasmus stelde dat de mens beschikt over een zekere mate van vrije wil en verantwoordelijkheid voor het eigen handelen. Luther betoogde dat de menselijke wil volledig ondergeschikt is aan Gods wil. Deze uitwisseling vormt niet alleen de kern van hun theologische verschil, maar illustreert ook hun uiteenlopende benaderingen van debat, overtuiging en handelen in een maatschappij waar alles in beweging leek te zijn. Zie ook www.luthermuseum.nl

Remonstranten – wat bezielt ze

lezing door ds. Jan van Belle

Voor veel mensen is 'Remonstrants' waarschijnlijk niet veel meer dan een moeilijk woord, dat iets met de Nederlandse kerkgeschiedenis te maken heeft. En misschien weet iemand dan ook nog, dat ze in de zeventiende eeuw uit de protestantse (gereformeerde) kerk zijn gezet omdat ze pleitten voor meer verdraagzaamheid omtrent verschillen in de geloofsleer. Zij waren de 'rekkelijken', maar de 'preciezen' wonnen het pleit.

Er is sindsdien veel veranderd, maar een van de kenmerken van de Remonstranten is nog steeds dat in geloofszaken het eigen geweten gaat boven de leer van de kerk (wat daar dan ook maar mee bedoeld mag zijn). 'Geloof begint bij jou', is een bekende slogan.

Wel beschouwen de Remonstranten zichzelf nog steeds als onderdeel van de christelijke 'familie'. 'Geworteld in het evangelie van Jezus Christus', zo staat dat in hun beginselverklaring. Hoe je dat voor jezelf uitlegt is aan jou, daar gaat de kerk niet over, maar tegelijk is het wel een verbindende factor.

De remonstrantse levenshouding zou je kunnen kenschetsen als religieus-humanistisch: maatschappelijk betrokken, kritisch, humanistisch, en met religieuze bezieling.

De Bijbel wordt gezien als een belangrijke bron van inspiratie en van wijsheid, maar toch ook als een door en door menselijk boek, waar je steeds vraagtekens bij mag stellen. En naast de Bijbel kunnen ook andere inspiratiebronnen, bijvoorbeeld uit andere religies, een rol spelen. Dat kan van persoon tot persoon verschillen.

Nieuwsgierig om meer te horen wat dat kleine groepje 'vrijzinnige' of 'ruimzinnige' mensen bezielt? Je bent van harte uitgenodigd om op deze avond langs te komen voor een verdere kennismaking.

Wanneer: donderdag 12 november 2026

Aanvang: 19.30u Locatie: Lutherse Kerk, Nieuwe Oosterstraat 28-30, Leeuwarden

Leiding: ds. Jan van Belle, remonstrants predikant.

Kosten: € 7,50 Opgave: leeuwardenremonstranten@gmail.com

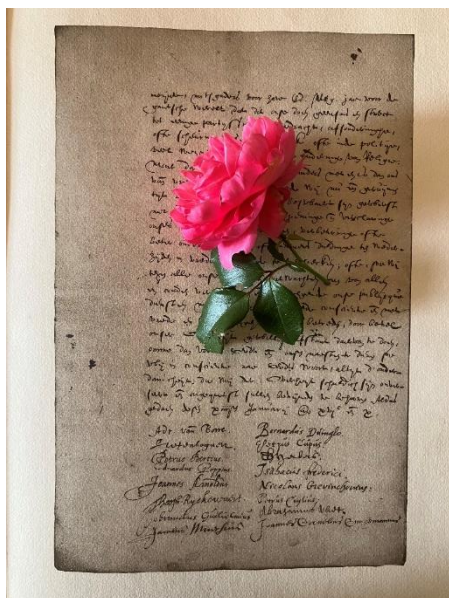

Foto Remonstrantie uit 1610

Dialoog Bloeiweek Leeuwarden Running Diner ***“Mienskip in een groene stad”***

2 september 2026

Aantal deelnemers: 48 Aantal actieve vrijwilligers op de achtergrond: 15

De gezamenlijke kerken van Geloven in Leeuwarden, waaronder de Lutherse gemeente, organiseerden een 'Running diner' tijdens de Bloeiweek van Leeuwarden. Drie van de kerken (Plein Doopsgezinde kerk, voorgerecht, Tuin Titus Brandsma-huis hoofdgerecht. In de Refter van de Grote Kerk het toetje). stelden hun ruimte beschikbaar en zorgden voor de maaltijd, de anderen leverden begeleiders. Er waren 8 tafels met elk 5 deelnemers en 1 begeleider. Het was een zeer geslaagd verbindend gebeuren

Geloven in Leeuwarden participeert al vanaf 2021 aan bij activiteiten die Arcadia organiseert. Er zijn in de zomer van 2025 tien 'Klimaatwakes' gehouden bij het Bouwurk op het Oldehoofster kerkhof. De jaarlijkse Bloeiweek in Leeuwarden past goed bij de voorgaande activiteiten. Daarom sloten de kerken van Geloven in Leeuwarden zich erbij aan met een 'Dialoog diner' over het thema “Mienskip in een groene stad”. De 48 deelnemers gingen in gesprek over duurzaamheid, leefbaarheid en de toekomst van de binnenstad.

De Dialoog verliep in vier gespreksrondes:

- *Kennismaken met het thema en het delen van kennis.*
- *Ervaringen uitwisselen uit het dagelijks leven en de eigen leefomgeving.*
- *Verkennen van wensen en gemeenschappelijke ambities voor de toekomst.*
- *Formuleren van dromen en concrete stappen om samen verder te komen.*

De deelnemers wisselden aan tafel en onderweg met elkaar persoonlijke ervaringen en dromen uit en zij formuleerden concrete plannen en kleine en grote stappen. Door het verslag naar de aanwezige wethouder Evert Stellingwerf en naar het Wijkpanel van de binnenstad te sturen kunnen de dromen en concrete voorstellen ook doorwerken in de ideeën voor het versterken van de “Mienskip in de groene stad Leeuwarden”.

Voor het volledige verslag inclusief dromen en concrete stappen zie website van de gemeente/parochie en: www.geloveninleeuwarden.nl

Expositie Tsjerkepaad 2026:

De vele gezichten van Katharina door de ogen van 2 fotografen. Oxiea Villamonte en Bette Bijleveld. 29 augustus 2026

Van Juli tot en met september is er een fototentoonstelling in onze kerk. 9 foto's hadden eerder gehangen in het Luther Museum Amsterdam en in het Academiehuis in Zwolle. Deze waren gemaakt door Oxiea Villamonte (1995). Er was een lokale twist aan toegevoegd met 5 foto's van Bette Bijleveld (2002). Er is voor Tsjerkepaad ook een extra boekje gemaakt ter toelichting van de expositie. Bij het gesprek over de tentoonstelling zaten van links naar rechts Bette Bijleveld, Steven van Tesseling (directeur Luther Museum) Oxiea Villamonte en Arie Bijl (projectleider Duurzaam Luthers) en Willem Jan Westerbeek als gespreksleider om tafel. We hebben een uur en een kwartier met elkaar gesproken. Hieronder een hele korte sfeerimpressie wat er besproken is, zonder te pretenderen dat het een volledige weergave is. Een voorstelrondje. Bette wil een persoonlijk en een maatschappelijk verhaal met beelden vertellen. Ze gebruikt het naakte lichaam, bij voorkeur een vrouw. Steven vertelt dat "in ons museum" tentoonstellingen worden gemaakt met ons oude Lutherse erfgoed en kunstenaars. In het geval van Katharina van Bora, de vrouw van Luther, is dat in samenwerking met Oxiea. Veel van Oxiea haar werk is persoonlijk en gaat over de band met haar moeder. Arie zijn taak is ervoor te zorgen dat de Lutherse traditie de toekomst in kan gaan. Vandaag gaat het erover dit voor het voetlicht te brengen, want dat is de echte schat.

Het vervolg van het gesprek gaat over de ontwikkeling van de tentoonstelling en de reacties van de fotografen.

Steven vertelde dat over Luther al veel bekend is, maar van Katharina van Bora eigenlijk niet. Ook het beeld van wie zij was verschoof in de tijd. Eerst een non, toen een hoer die Maarten Luther verleide het verkeerde pad op te gaan. Toen werd ze een vrouw die de reformatie mee had opgestart. Zo was er een verhaal dat het museum wilde verbinden met de actualiteit. Wat is de rol van de vrouw, hoe worden ze gezien en wordt dat in de geschiedenis wel eerlijk verteld. Dat heeft Steven willen vertalen naar kunst. De opdracht aan Oxiea werd niet zozeer iets te doen met Katharina, maar meer de gezichten van jezelf te fotograferen. Hoe zie jij eruit met de rollen die jij hebt in je eigen tijd, als vrouw, als minnares of als professional. Wat betekend het verenigen van deze rollen in jezelf, en hoe speelt dit bij jonge vrouwen? Deze 9 beelden zijn opgehangen in de regentenkamers. Daarmee werd de relatie aangegaan met het oude verhaal. Het was wel spannend het schuurde en er zat ook wel wat naaktheid in.

Oxiea is geboren in Chicago haar beide ouders waren kunstenaar. Ze reisden naar Amsterdam en vonden dit een betere plek om een kind op te voeden. Ze kende Katharina niet. Ze heeft de foto's van zichzelf kunnen maken geïnspireerd door Katharina en haar eigen ervaring.

Ze heeft 9 portretten gemaakt. Eén daarvan is het Madonna-Hoercomplex Dit speelt nog steeds tussen mannen en vrouwen. Als een vrouw seksueel actief is, is ze al snel een hoer. Zo werd Katharina ook neergezet

Bette is opgegroeid in het oosten van Friesland in een klein dorpje. Ze komt uit een groot gezin met zes kinderen waarvan zij de jongste is. Gelovig opgevoed en op de middelbare school kon ze zelf zeggen ik geloof in God. Wat ze erg van haar ouders mee heeft gekregen is dat je altijd de deur open moet houden voor andere meningen. Ze kende Luther wel maar wist van Katharina ook niet zoveel. De serie is ook gemaakt voordat het verbonden werd aan deze expositie. Bette is met haar modellen de studio ingegaan en heeft het basisgevoel van het vrouw zijn en waar ze naar op zoek zijn als jonge vrouwen vastgelegd.

De serie gaat over hoe een vrouw zich zou moeten kunnen voelen, ook in een relatie, in de tijd van nu. Het papier waarop het gebeurt is ook heel zacht mat papier, het geeft het gevoel dat je er vlak naast staat.

Vroeger was er veel naakte kerkelijke schilderkunst. Als je tegenwoordig een naaktfoto maakt is dat best wel spannend voor de mensen.

Arie wordt gevraagd welke kansen hij ziet. In de Tsjerkepaad periode hier in Leeuwarden van Leeuwarden leidden een aantal van de foto's tot de reactie dat deze werden omgedraaid tijdens de kerkdienst. De vraag is hoe zie je daar tegenaan in

het bredere geheel. Zijn reactie is dat we in de kerk aan iets nieuws toe zijn. Deze beelden dwingen mensen tot nadenken. Wie ben ik in deze maatschappij? Het kan helpen de wind erdoorheen te laten waaien. Steven vult dit aan met de gedachte dat de kerk niet alleen is wat de bijbel ons verteld, maar dat het gaat het er ook om gaat hoe wij als mensen daarin zijn. In de Lutherse gemeenschap is er ruimte het te hebben over kunstschaten en seksualiteit.

Bette is van mening dat het goed is dat moderne beelden naast de verhalen van God worden gelegd. Arie vult dit aan dat de beelden van vrouwen soms heel stigmatiserend waren. Het is goed om deze verschillende beelden naast elkaar te laten zien. Dit gaat over de makers zelf en hun intimiteit.

Als afsluiting kwam er nog een vraag uit het publiek: Er is natuurlijk een dunne lijn tussen naaktheid en seksualiteit / naaktheid als kunst. Ik kan me voorstellen dat vrouwen zich hierin herkennen en er kunst inzien. Maar wat hopen jullie dat als een man naar deze beelden kijkt? Met het oog op de gen.Z generatie?

Bette zou ze hier wel willen spreken en ze willen vragen: Wat mogen wij van jullie verwachten mannen. Ze spreekt soms mannen, heel traditioneel, die zeggen dat ze helemaal niets meer mag. En soms spreekt ze mannen die het heel fijn vinden gewoon huisvader te zijn en de rollen om te draaien.

Oxiea vertelde over een gesprek in Zwolle, waar haar werk hing het in het academiehuis en daar kwamen vooral veel mannen naar me toe en waren heel erg geschrokken over de thematiek die er te zien was. Maar gebeurt dat echt in Nederland? "Dat vond ik wel heel interessant hoe die mannen daarop reageerden. Ik hoop dat ze iets meenemen wat ze eerst niet zagen"

De gespreksleider komt nog even terug op het omdraaien van de foto's. Bette verklaart dit door de kijk van een generatie die daar een bepaalde kijk heeft. Steven vindt het eigenlijk heel goed al deze reacties. Want de reacties geven niet iets weer van de kunstenaar, maar van degene die de reactie geeft. De oudere of de jongere die een reactie geven; geven die vanuit een bepaalde beleavingswereld. Juist op basis daarvan kun je blijkbare het gesprek aan.

Het was een mooi gesprek om te leiden en meer diepgang te krijgen bij de beelden die een aantal maanden in de kerk hebben gehangen. Zelf heb ik een aantal mooie gesprekken, met de bezoekers, over de tentoonstelling mogen voeren. Ook heel veel dank aan de mensen die elke zaterdag de deur weer open deden en voor muzikale intermezzo's hebben gezorgd. Als de tentoonstelling straks weer verder reist hoop ik dat we als gemeente in gesprek blijven over actuele thema's.

Luthers verenigingsleven

door Wim Maurer

Vanaf het begin van de twintigste eeuw ontstond een bloeiend verenigingsleven in de lutherse kerken van Leeuwarden en Harlingen.

Kinderen konden beginnen op de zondagsschool. Onder ds. Bergman (1898-1954), predikant in Leeuwarden van 1924 tot 1945 kon het vijftig jarig jubileum worden gevierd, inclusief leiding telde de zondagsschool toen ongeveer 60 kinderen onder leiding van dames L. Agra, H. Tichelaar, S. van der Weijde en M. Visser. Als men de zondagsschool had afgerond konden de jongens in de twintiger jaren van de vorige eeuw lid worden van de jongensclub Hans Luther, die later als gemengde jeugdclub Ulaham verder ging. In 1961 vierde Ulaham haar 15 jarig bestaan.

Het gemeentelven in Leeuwarden had in de periode kort na de tweede wereldoorlog alle facetten in zich: naast reeds genoemde zondagsschool, catechisatie en jeugdclub was er een dameskrans Catharina van Bora, opgericht in 1912 door ds. Boerlijst (1884-1933), predikant in Leeuwarden van 1912-1933. Eerste presidente was Mw. Henderika Maurer-de Vries. Het doel was de nood der minderbedeelden helpen lenigen en aldus in de vereniging als ook in de gemeente de gemeenschap verwerkelijken, waartoe wij in het geloof geroepen zijn, zoals men dat toen verwoordde.

Voorts was er een meisjesvereniging Martha Maria, opgericht door ds. Bergman in 1931. De leiding was in 1931 in handen van Mw. Henderika Maurer-de Vries. De laatste voorzitter was Tietie Westra-Kiemel. Niet te vergeten een mannenkring uit 1940 met ds. Bergman voornoemd als oprichter (een van de 12 afdelingen van de landelijke Bond Maarten Luther) en het kerkkoor Maarten Luther, met laatste cantor Henk Postma en cantrix Helena van Twist- Posthuma, opgericht in 1909 is het oudste orgaan. Sinds 1924 officieel Evangelisch Lutherse Zangvereniging "Maarten Luther" geheten. De grootste bloeiperiode van het koor was tussen 1930 en 1950 met meer dan 40 leden!

Ook de verenigingsraad, bestaande uit vertegenwoordigers van bovengemelde verenigingen moet hierbij vermeld worden. Deze organiseerde jaarlijks vanaf 1933 een familieavond met toneelstukjes, cabaret en muziek. De eerste familieavond werd gehouden in het voormalige Amicitia.

Ook in Harlingen was de Harlinger dameskring Catharina van Bora actief. De dames verzorgden inpakwerk voor Frisia Suikerwerken en verdienden daarmee zo'n Hfl. 1.600,- per jaar om o.a. het dak van het kerkgebouw te kunnen laten repareren. Eveneens mogen vanaf de zeventiger jaren de kringen in Harlingen, Sneek,

Heerenveen, Franeker, Drachten/Oosterwolde, Stiens en Joure niet onvermeld blijven. Men kwam meestal maandelijks bijeen met gemiddeld zo'n 7 a 8 personen. De onderwerpen waren velerlei zoals bijvoorbeeld: Vervlakking van de samenleving / Kerkelijk en Godsdienstleven op drift / Vrijzinnig geloof / Atheïsme. Alleen kring Harlingen heeft onder de bezielende leiding van Nico Pellenbarg de moderne atheïstische godsdienststormen overleefd. Men komt regelmatig met een tiental geïnteresseerden bijeen.

Foto's Luthers verenigingsleven

Foto ca. 1922

Rechts: H. Maurer-de Vries (1869-1948) presidente C.v.B. en M.M.

Midden: J.C. Maurer (1909- 1968) organist

Links: D. Maurer (1911-2007) kerkrentmeester

Foto ca. 1930

Groepsfoto van de Nederlandse Lutherse Jongelingsbond met vaandel

Kerkgebouw

Nieuwe Oosterstraat 28 -30
8911 KN Leeuwarden

Website

www.luthersekerkleeuwarden.nl

**Contact voor Pastorale
zorg en Bezoekwerk**

bij ziekte,
ziekenhuisopname

Voorlopig
kerkrentmeester.westerbeek@gmail.com
06-53389443

Postadres

Secretariaat kerkenraad
Nieuwe Oosterstraat 28-30
8911 KN Leeuwarden

Rekening kerk

NL91INGB00008256 95
T.n.v. Evangelisch-Lutherse Gemeente Leeuwarden
Nieuwe Oosterstraat 28-30, 8911 KN Leeuwarden

Rekening restauratiefonds NL76 RABO 0373 7409 48

T.n.v. Evangelisch-Lutherse Gemeente Leeuwarden
Nieuwe Oosterstraat 28-30, 8911 KN Leeuwarden

Rekening diaconie

NL46INGB 0001 2352 63
T.n.v. Diaconie Evangelisch-Lutherse Gemeente Leeuwarden,

Bij wijziging van adres en andere gegevens van belang voor de
ledenadministratie graag bericht aan :

Ledenadministratie ELG Leeuwarden
p.a. Nieuwe Oosterstraat 28, 8911 KN Leeuwarden
kerkrentmeester.westerbeek@gmail.com

„De Friese Lutheraan“

redactie

opmaak

druk en verzending

de kerkenraad

Elisabeth Huxdorff

Dekker drukwerken/FRL Post

